

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobce: **Ing. J. R.**, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2023, č. j. SPU 279167/2023, o námitce podjatosti soudců Městského soudu v Praze Mgr. Martina Lachmanna, Mgr. Bc. Jana Ferfeckého a Mgr. Martina Bobáka ve věci vedené pod sp. zn. 18 A 58/2023,

t a k t o :

Soudci Městského soudu v Praze Mgr. Martin Lachmann, Mgr. Bc. Jan Ferfecký a Mgr. Martin Bobák **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 A 58/2023.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, které je specifikováno v záhlaví, namítl žalobce v podání ze dne 25. 9. 2023 podjatost soudců Městského soudu v Praze Mgr. Martina Lachmanna, Mgr. Bc. Jana Ferfeckého a Mgr. Martina Bobáka, jejichž senátu byla věc přidělena.

[2] Námitku podjatosti žalobce zdůvodnil tak, že již v minulosti, podáním ze dne 5. 11. 2018, uplatnil námitku podjatosti všech soudců městského soudu s ohledem na „závadovou“ činnost Mgr. Martina Slováčka, který v průběhu výkonu funkce předsedy Obvodního soudu pro Prahu 6 vykonával i funkci soudce a místopředsedy městského soudu, a to z vůle tehdejšího předsedy soudu JUDr. Libora Vávry. Jednalo se o jejich protizákonné jednání. Oba zmínění jsou nadále soudci městského soudu (JUDr. Vávra je pak i prezidentem Soudcovské unie) a soudci, jimž byla přidělena věc žalobce, mají s oběma z nich možnost přímého kontaktu na pracovišti. Podle žalobce přitom platí, že důvodem pro vyloučení není skutečně prokázaná podjatost, ale objektivní úvaha, zda s ohledem na okolnosti případu lze mít za to, že soudce by mohl být podjatý (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94).

[3] Podáním ze dne 27. 9. 2023 žalobce doplnil námitku podjatosti. Uvedl, že předseda rozhodujícího senátu po něm bez právní opory vyžaduje opakované předložení důkazu –

napadeného rozhodnutí žalovaného, které je již součástí správního spisu a měl by je mít proto při vynaložení odborné péče k dispozici. Další postup v řízení pak podmiňuje zaplacením soudního poplatku. Tyto úkony navíc učinil prostřednictvím tzv. referátu, což je zřejmě označení pro příkaz či pokyn soudní kanceláři, a přípis zaslaný žalobci není opatřený podpisem předsedy senátu. Vše uvedené je v rozporu s čl. 90 Ústavy.

[4] K námitce podjatosti se vyjádřili soudci městského soudu tak, že si nejsou vědomi žádných okolností, které by zakládaly pochybnosti o jejich nepodjatosti se zřetelem k poměru k věci či účastníkům řízení.

[5] Městský soud postoupil námitku podjatosti podle § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu, který po seznámení se s jejím obsahem dospěl k závěru, že není důvodná.

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *„jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech“*.

[7] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz usnesení ze dne 18. 2. 2010, č. j. Nao 2/2010 – 91, ze dne 17. 6. 2015, Nao 135/2015 – 59, ze dne 28. 5. 2020, č. j. Nao 68/2020 – 55, ze dne 18. 2. 2021, č. j. Nao 180/2020 – 23 a řadu dalších) i Ústavního soudu (viz např. nálezy ze dne 22. 2. 1996, sp. zn. III. ÚS 232/95, nebo ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01) plyne, že rozhodnutí o vyloučení soudce představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako výjimečný.

[8] Na druhé straně je požadavek nezávislosti a nestrannosti rozhodujícího soudu neodmyslitelnou součástí práva na spravedlivý proces, a je tedy jedním z hlavních předpokladů pro důvěru jednotlivců v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy). Požadavek nestrannosti chrání důvěru, kterou by měly soudy v demokratické společnosti vzbuzovat jak u účastníků řízení, tak i veřejnosti. S ohledem na to vyžaduje judikatura v případě rozhodování o vyloučení soudce vycházet nikoliv ze subjektivního přesvědčení účastníků řízení či soudce o jeho podjatosti či naopak nestrannosti, nýbrž z existence objektivních okolností, které jsou způsobilé vyvolat oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Současně však nejde pouze o to, jak se tyto okolnosti jeví účastníkům řízení nebo rozhodujícímu soudci, ale podstatné je také objektivní „zdání nestrannosti“, tj. to, jak by se nestranné rozhodování jevílo nezaujatému vnějšímu pozorovateli. Taková úvaha pak musí vycházet z rozboru skutečností, které k pochybnostem o nestrannosti soudce vedly (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, nebo ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01).

pokračování

[9] Ve světle těchto kritérií neshledal Nejvyšší správní soud důvody pro vyloučení uvedených soudců z projednání a rozhodování věci žalobce. Žalobce založil námitku podjatosti na tom, že v minulosti již zpochybnil nestrannost všech soudců městského soudu, resp. upozornil na údajně nezákonné jednání někdejšího předsedy soudu JUDr. Libora Vávry a místopředsedy Mgr. Martina Slováčka, přičemž je zde možnost, že nyní rozhodující soudci přicházejí s těmito svými kolegy do pracovního kontaktu. Žalobce však nijak blíže neosvětlil, jak by tato skutečnost měla negativně ovlivnit poměr rozhodujících soudců k jeho věci nebo vůči jeho osobě, a ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by skutečnosti uváděné žalobcem byly objektivně způsobilé ovlivnit nestrannost a nepodjatost soudců. To, že v minulosti vznesl námitku podjatosti všech soudců městského soudu a upozornil v ní na údajnou nezákonnost při obsazování funkcí na tomto soudu ještě nezakládá důvody pochybovat o nestrannosti soudců, kteří nyní rozhodují o jeho žalobě.

[10] Pokud jde o důvody podjatosti uvedené žalobcem v doplnění námítky, jsou plně podřaditelné pod okolnosti, které podle § 8 odst. 1 poslední věty s. ř. s. nejsou způsobilé založit pochybnost o nepodjatosti a vést k vyloučení soudců. Postup soudce (předsedy senátu) v řízení o projednávané věci nemůže zpochybnit jeho nestrannost a být důvodem pro vyloučení z rozhodování.

[11] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že soudci Mgr. Martin Lachmann, Mgr. Bc. Jan Ferfecký a Mgr. Martin Bobák nejsou vyloučeni z projednání rozhodnutí věci specifikované ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. listopadu 2023

Ivo Pospíšil
předseda senátu